

Gelenekten Yeniliğe Uzanmak

Mustafa ÖZÇELİK*

Çocuk edebiyatımızın ilk örnekleri ninni, tekerleme ve masal gibi ürünlerdir. Ne var ki Türkiye’de ilk çocuk edebiyatı ürünleri olarak bunlar kabul edilirken zaman içinde bu gelenek nerdeyse terk edilmiştir. Bunun en önemli sebeplerinden biri geleneksel aile yapısının çözülmesidir. Artık evlerde masal anlatan nineler, ninni söyleyen anneler kalmadı. Bu yüzden bu tür ürünler, hayattan da edebiyattan da çekildi. Çocuk edebiyatı ile ilgilenenlerin ilgi alanlarının dışına çıktı.

Bir diğer önemli sebep, her konuda olduğu gibi bu konuda da Batı’ya öykünme yanlışlığımız ve yanılığımızdır. Çağdaş bir çocuk ve ilk gençlik edebiyatını oluşturmak için elbette batılı örneklerden yararlanılacaktır ama öncelik geleceğe ait olanlar sözkonusu edilmeliydi. Bu, yapılamadı. Yapılamayınca da masallara, ninnilere vb. sırtımız döndük.

Masal, ninni, efsane gibi ürünler hem dilleri hem de anlam dünyaları itibariyle milli eserlerdir. Eğer çağdaş bir çocuk edebiyatımız olacaksa bu, öncelikle bu ürünlerden beslenmek gerekir. Bu, onları aynen tekrar etmek anlamına gelmez. Onlardaki dil ve duyarlık esas alınarak çağdaş edebiyatın formu içinde yeniden üretilebilir, üretilmelidir.

Bu durumu olumsuz olarak etkileyen bir sebep de çağımızda görselliğin öne çıkmasıdır. Fantastik filmler, çizgi filmler, bilgisayar oyunları çocuklar için daha ilgi çekici ürünler olmaktadır. Bu da klasik ürünlerin çağdaş bir çocuk edebiyatına dönüşmesinin önünde bir engel olarak durmaktadır.

Yapılabilecek olanlara gelince; bu konuda eser vermek isteyenler, öncelikle bu geleneği iyice özümsemelidir. Gelenekte olanın mutlaka canlı damarları vardır. Onlardan hareketle yeni bir edebiyatın inşası gerçekleştirilebilir. Bu, tek başına yeterli değil elbette. Modern çağın çocuklarının ruhsal, duygusal özellikleri, ilgi alanları, beğeni tarzları vs. iyi kavranarak onlara özgü bir dil ve duyarlıkla eserler yazılmalıdır. İhmal edilmemesi gereken bir diğer husus da görselliğe mutlaka önem verilmelidir.

* Şair, çocuk kitabı yazarı.

